

राज्यात माहे फेब्रुवारी ते मार्च, २०१६ या कालावधीत वादळी वारा, अवेळी पाऊस, व गारपीट यामुळे झालेल्या शेतीपिके व फळपिकांच्या नुकसानीसाठी आपदग्रस्तांना मदत देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
महसूल व वन विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: सीएलएस-२०१६ / प्र.क्र.८६ / म-३
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
तारीख: २० सप्टेंबर, २०१६

वाचा :

- १) शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग क्रमांक: सीएलएस-५९८३/२४८३६१/प्र.क्र.८२०/म-३, दिनांक ३१ जानेवारी, १९८३
- २) शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग क्रमांक: सीएलएस-२०१५/प्र.क्र.४०/म-३, दि.१३ मे, २०१५

प्रस्तावना :

राज्यात माहे फेब्रुवारी ते मार्च, २०१६ या कालावधीत राज्यातील एकूण १६ जिल्ह्यांमध्ये वादळी वारा, अवेळी पाऊस, व गारपीट यामुळे शेतीपिके/फळपिके यांचे नुकसान झाले आहे. महसूल व वन विभागाच्या संदर्भाधीन दिनांक १३ मे, २०१५ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये ठरविण्यात आलेल्या SDRF च्या निकषानुसार शेतीपिके व फळपिकांच्या नुकसानीबाबत आपदग्रस्त शेतकऱ्यांना मदत देणे शासनाच्या विचाराधीन होते.

शासन निर्णय:

राज्यात माहे फेब्रुवारी ते मार्च, २०१६ या कालावधीत राज्यातील एकूण १६ जिल्ह्यांमध्ये वादळी वारा, अवेळी पाऊस, व गारपीट यामुळे शेतीपिके/फळपिके यांचे नुकसान झाले आहे. सदर आपत्तीत नुकसान झालेल्या आपदग्रस्त शेतकऱ्यांना SDRF च्या निकषानुसार पुढीलप्रमाणे मदत वाटपास प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे.

(रुपये लक्षामध्ये)

अ.क्र.	जिल्हा	बाधित शेतक-यांची संख्या	एकूण बाधित क्षेत्र (हेक्टर)	शेती पिके, फळ पिके आणि वार्षिक लागवडीची पिके		बहुवार्षिक पिके	एकूण निधी (रु. लक्ष)
				कोरडवाहू क्षेत्रासाठी (रुपये ६८००/- प्रति हेक्टर प्रमाणे)	आश्वासित जलसिंचन योजनेखालील क्षेत्रासाठी (रुपये १३,५००/- प्रति हेक्टर प्रमाणे)	(रुपये १८,०००/- प्रति हेक्टर प्रमाणे)	
१	नंदूरबार	४७८	२१३	०.००	२७.५४	१.६२	२९.१६
२	जळगाव	२९४४	१३७५	०.००	१२३.३९	८२.९८	२०६.३७
३	पुणे	७२८	२९९	०.००	२५.६५	१९.६२	४५.२७
४	अहमदनगर	५०२५	२१६८	०.००	२३५.८५	७५.७८	३११.६३
५	सातारा	४९५२	१०७०	०.००	१३४.३३	१३.५०	१४७.८३
६	नांदेड	९९९	४४५	४.३५	६.०८	६०.४८	७०.९१
७	परभणी	५४६५	३७९२	२१४.२७	७४.२५	१६.३८	३०४.९०
८	बुलढाणा	४०७३	२०९०	४.४९	२५४.२१	२५.३८	२८४.०७
९	अमरावती	३४९२५	१८६५४	०.००	१३४४.६०	१५६४.९२	२९०९.५२
१०	यवतमाळ	१५३८३	८७१२	४८.६९	९३९.३३	१८६.८४	११७४.८६
११	वाशिम	७०७	४५८	०.००	४१.८५	२६.६४	६८.४९
१२	अकोला	२७१	१३३	०.१४	१३.२३	५.९४	१९.३१
१३	नागपूर	२८१८०	२१७१९	२१.४२	२१८०.७९	९४५.००	३१४७.२१
१४	चंद्रपूर	१००८	२३९	८.३०	१५.६६	०.१८	२४.१४
१५	गोंदिया	२५०	१०५	३.३३	५.८१	२.३४	११.४८
१६	गडचिरोली	१०५	२८	०.००	३.७८	०.००	३.७८
एकूण		१०५४९३	६१५००				८७५८.९१

शेती व फळ पिकांच्या नुकसानीसाठी मदतीचे वाटप करतांना खालील अटी व शर्तीच्या पूर्ततेबाबतची दक्षता घेण्यात यावी :-

- १) प्रचलित नियमानुसार शेती / बहुवार्षिक फळपिकाच्या नुकसानीकरिता मदत ३३ टक्के अथवा त्याहून अधिक नुकसान झालेल्यांना अनुज्ञेय राहिल.
- २) शेती व फळपिकांच्या ३३ % पेक्षा अधिक नुकसानग्रस्त क्षेत्राच्या पंचनाम्यासोबत GPS enabled छायाचित्र घेणे आवश्यक राहिल. उभी पिक, त्यांचे नुकसान या सर्व बाबी व संबंधित शेतकरी शेतात

- उभे असल्याचे GPS enabled छायाचित्र घेण्यात यावे, याप्रमाणे पंचनामा पूर्ण झाल्याची खात्री जिल्हाधिकारी यांनी करावी.
- ३) प्रचलित पद्धतीनुसार कृषि सहायक, तलाठी व ग्रामसेवक यांच्या संयुक्त स्वाक्षरीने पूर्ण करण्यात आलेल्या पंचनाम्याबाबत शासनास सादर करण्यात आलेल्या अहवालानुसार मदतीचे वाटप जिल्हाधिकारी यांनी करावे.
  - ४) शेत जमीनीच्या झालेल्या नुकसानीकरीता मदतीची रक्कम खातेदारांच्या बँक खात्यावर थेट जमा करतांना मदतीच्या रक्कमेमधून कोणत्याही बँकेने कोणत्याही प्रकारची वसुली करू नये..
  - ५) संबंधित बाधितांच्या बँक बचत खात्यात मदतीची रक्कम थेट जमा करण्यात यावी. कोणत्याही बाधितांना रोखीने किंवा निविष्टा स्वरूपात मदत करण्यात येऊ नये.
  - ६) सन २०१५-१६ च्या खरीप व रब्बी हंगामामध्ये ५० टक्केपेक्षा कमी पैसेवारी जाहीर होऊन दुष्काळसदृश्य परिस्थिती जाहीर झालेल्या गावांमध्ये ज्या क्षेत्रासाठी मदत देण्यात आली आहे अथवा त्याकरिता मदत देण्यात येणार आहे त्या क्षेत्रामध्ये मदतीची द्विरुक्ती होणार नाही याची दक्षता घ्यावी.
  - ७) उपरोक्त १६ जिल्ह्यांच्या जिल्हाधिकारी यांचे मार्फत खातरजमा करून रक्कम वितरीत करावी. वरीलप्रमाणे देण्यात येणाऱ्या मदतीसाठी होणारा खर्च खालील लेखाशीर्षाखाली भागविण्यात यावा.

मागणी क्रमांक सी-६

२२४५, नैसर्गिक आपत्तीच्या निवारणासाठी सहाय्य

०२, पूर, चक्रीवादळे इत्यादि.

१०१, अनुग्रह सहाय्य

(९१) राज्य आपत्ती प्रतिसाद निधीच्या मानकानुसार खर्च,

(९१) (०५) पीक नुकसानीमुळे शेतकऱ्यांना मदत (२२४५ २४५२)

३१, सहाय्यक अनुदाने (वेतनेतर)

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१६०९२११५२३०६५५१९ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(दिनेश चव्हाण)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव (सर्व मंत्रालयीन विभाग)
२. विभागीय आयुक्त (पुणे/नाशिक/औरंगाबाद/अमरावती/नागपूर)
३. संबंधित जिल्हाधिकारी
४. महालेखापाल-१ (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखा परीक्षण), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
५. महालेखापाल-२ (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखा परीक्षण), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.

६. संचालक, लेखा व कोषागारे, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
७. संबंधित जिल्हा कोषागार अधिकारी
८. उप सचिव (कार्यासन म-११), मदत व पूनर्वसन, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
९. अवर सचिव/कार्यासन अधिकारी (अर्थसंकल्प-६/व्यय-९), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१०. अवर सचिव/कार्यासन अधिकारी (ज-१/आव्यप्र-१/आव्यप्र-२/म-७/म-११), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
११. अवर सचिव/कार्यासन अधिकारी (१०-ओ/१३-ओ), कृषी व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१२. अवर सचिव/कार्यासन अधिकारी, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१३. निवड नस्ती (कार्यासन म-३)

प्रत माहितीसाठी अग्रेषित :-

१. मा.राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.
२. मा.मंत्री (मदत व पूनर्वसन) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
३. मा.राज्यमंत्री (मदत व पूनर्वसन) यांचे खाजगी सचिव, मुंबई-४०० ०३२.
४. मा.मुख्य सचिव यांचे वरिष्ठ स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
५. अपर मुख्य सचिव (मदत व पूनर्वसन) यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
६. प्रधान सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय यांचे स्वीय सहायक, विधानभवन, मुंबई.
७. सचिव व संचालक, आपत्ती व्यवस्थापन यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.